

Izbaja vsak petek dopoldne. Izdaja konsorcij Malega lista. Naslov: Mali list, Trieste, cesta 37. — Urad: via Valdirivo 19-III.

Odgovorni urednik: dr. L. BERCE.

POSAMEZNA ŠTEV. SO STOTINK.

NAROČNINA za celo leto 10 L., pol leta 5 L., četrst leta 3 L. - IZVEN ITALIJE celo leto 24 L., pol leta 12 L., četrst leta 5 L.

MALI LIST

TEHNIK ZA NOVICE IN POUK.

CENA OGLAS. C. Corr. Pos. 7

Za 1. om višino (Dr. 7. primeren

dogovoru.

I OGLASI: 80 stotink vsaka beseda v našem tisku; mastno 40 stotink beseda; z VELIKIM ČREKAMI 50 st. beseda. Pri stalnem oglašanju primeren popust.

Mali koledar.

Petek, 26. oktobra: Evarist; Amadej (Bogoljub). — Sobota, 27.: Antonija; Sabina. — Nedelja, 28.: Kristus kralj; Simon in Juda. — Ponedeljek, 29.: Narcis; Ida. — Torek, 30.: Alfonz; Angel. — Sreda, 31.: vigilija in post; Volbenk; Krištof; Lucila. — Četrtek, 1. novembra: Vsi sveti. — Petek, 2.: spomin vernih duš. — Sobota, 3.: Just; Viktorin.

Majhne novice.

Povsod se hiše podirajo.

Zadnjič je vzbudila pozornost velika stavbinka nesreča v Pragi. Kmalu za tem so poročali, da se je v Kranju podrla ena stena nove tovarne, ki jo tam zidajo; človeški žrtev tam ni bilo. Koj potem je prišla vest iz Francije: v mestu Vincennes (Vensén) blizu Pariza so gradili veliko hišo na sedem nadstropij, 40 m dolgo. Bila je že skoro dodelana; podjetnik je že imel notri svoje stanovanje. V četrtek 18. t. m. popoldne, ko je delalo v poslopju kakih 30 delavcev, največ Italijanov, se je začela stavba sesedati in je bila v par trenotnih kup ruševin. Izvleklj so 19 mrtičev. Podjetnik Provini in palir Toscani sta bila zaprta. Izkazalo so je, da so se v stavbi že 14 dne prej pojavile razpoke, katere so kar s cementom zalili ter zidali naprej. Tudi na dan nesreče je palir videl nove razpoke in jih dal zamazati, ne da bi opozoril na nevarnost. Prišlo je na dan, da je bil Provini sploh zelo lahkomiseln podjetnik, ki je površno izdeloval nahte in rabil slab material.

De Pinedo odlikovan.

Za obletnico Kolumbovega odkritja Amerike je predsednik Zdr. držav odlikoval letalca de Pineda z najvišnjim odlikovanjem za letalce.

Nezgoda francoske mornarice.

Francoski podmornik «Ondine», še cisto nov in moderno opremljen, se je pred kratkim potopil nedaleč od obrežja. Neki grški parnik ga je v nočni temi zadel. Podmornik je namesto zginil pod vodo. Še do danes ga niso našli. Vsa posadka (43 mož) se mora smatrati mrtvimi.

Kaj se bo delalo na Krasu.

Od denarja, ki ga je vlada namenila za javna dela, dobi Sežanščina 325.000 lir. Po občinah se sveta razdeli tako: Sežana 50.000, Tomaj 25.000, Divača 35.000, Lokev 16.000, Zgonik 20.000, Repentabor 12.000, Stjak 10.000, Dutovlje 25.000. Sežaneče 20.000, Vreme 12.000. Športno igrišče v Sežani 100.000.

Della Maggiora ustreljen.

Zadnjič smo poročali, da je bil v Lukki na smrt obsojen komunist della Maggiora. Ker je bila prošnja za pomilostitev zavrnjena, se je sodba v 24 urah izvršila. Oddelek fašistovske milicije je sodbo izvršil z ustrelitvijo.

Novi učitelji.

Na goriškem učiteljišču so bili odbreni: Liberti Ema, Logar Feliks, Movi Jurij, Nassimbeni Irena, Perko Anita, Šober Ivan, Tonizzo Ana, Vecchietti Viktorija, Zamparo Maria, Coen Ara Lucciana, Primožič Vera, Resen Klelija, Gošč Lavra, Zuna Karel. — V Sempetru ob Nadiži: Adami Ines, Bistig Higin, Bo Katarina, Dobolo Argija, Jušič Irena Roža, Leban Natalina, Marinič Marcel, Mascaroli Angelina, Pussini Antonia Maria, Špekonja Josip, Trušnjak Josip, Giobbe Josip Egidij. — V Tolminu: Gabršček na Siciliji ubil Salvatorja Fontaninija. Bežal je v Ameriko. Letos ga je tamošnja policija v Filadelfiji prijela. Izročen bo italijanskemu sodišču, da bo dal odgovor o ubojstvu.

Ladje rimskih cesarjev pridejo na dan.

Južno od Rima je v takoimenovanih Albanskih gorah zgodovinsko znano Nemško jezero. Pred 1900 leti že so imeli ob tem jezeru rimski cesarji svoja letovišča. Bil je baje cesar Tiberij ob Kristusovem času, ki je dal napraviti dve razkošni veliki ladji na tem jezeru. Najbrž je svoj del leta preživljel na ladji radi večje varnosti pred kakimi atentati.

Kadar je vodna gladina mirna, videti je v Nemškem jezeru dve potopljeni carski jahti. Ena je dolga 64 m in široka 20 m, druga še večja. Na obeh mora biti mnogo dragocenosti, ki bi bile posebno zgodovinarjem zajemljive. Toda jahti sta potopljeni v jezersko blato in dvigniti jih ni mogoče drugače ko z osušenjem jezera.

Aeronautika.

General Armani, načelnik generalnega štaba v letalstvu, je stopil v pokoj. Urad je prevzel de Pinedo kot podnačelnik.

Obletnica zmage in fašizma.

Dne 28. oktobra se slavi po cei Italiji šesta obletnica fašizma. Režim fašistovske revolucije stopa v svoje sedmo leto.

Zastopniki kmečkega stanu pojdejo v Rim na 4. novembra, kjer se snidejo z vseh krajev Italije v proslavo desetletnice italijanske zmage v svetovni vojni.

Na Bolgarskem se koljejo.

Krvav boj med macedonskimi pristaši Protičerova in Mihajlova divja naprej v vsej krvolčnosti. Skoro v vseh krajih je prišlo do spopadov. Zdi se, da se bolgarska vlada nagiblje na stran Mihajlova in je odredila razorožitev Protogerovih čet. Po zadnjih poročilih je tudi voditelj Protogerovih pristašev, Trajkov, mrtev.

Džumaja, Petrič ter Čustendil so v rokah pristašev Mihajlova in njegovih priateljev, ki so dali po prekem sodu umoriti vse, ki so v kaki zvezi s stranko Protogerova. Tudi armada je dobila povelje, da se stavi Mihajlovu na razpolago. Zboriščni predsednik Cankov je prejel od Mihajlova več pisem, da je obsojen na smrt, ker je podpiral pristaše Protogerova. Cankov očitajo, da je deloval za združenje Bolgarije z Jugoslavijo. Cankov že več dni ni zapustil svoje hiše, ki je najstrožje zastražena. Obe strugi se pravljata na odločilen spopad.

Zgled kapitalizma.

Ko je šel veliki balon Zeppelin v Ameriko, kar smo zadnjič javili, vzela so tri poročevalska podjetja monopol na vse poročila. Dve nemški podjetji sta dali vsajko milijon mark, ameriški Hearst pa milijon dolarjev. Ves čas vožnje ni smelo vodstvo balona dajati nobenih vesti v svet. Niti ameriškemu zrakoplovskemu ministrstvu niso hoteli ničesar javiti. Ljudje, ki so prišli v Lakehurst čakat, niso mogli zvedeti, kako daleč je še balon in so morali čakati pač, da ga zagledajo z lastnimi očmi. Potniki na balonu in celo zastopniki nemških oblastnih so se morali zavezati, da en teden po dohodu ne bodo objavili nobenih popisov vožnje. Tako so imeli trije založniki popoln monopol novic. Neki berlinski list je v jezi pisal: «Zeppelin tava brez krmila nad oceanom. Živeža nimajo več ko sekt (vino) in kavijar». V časnikarskih krogih je bila splošna nevolja radi tistega novičarskega monopola.

Po 16 letih v rokah pravice.

L. 1912. je neki Lo Pizzo v Buccheri na Siciliji ubil Salvatorja Fontaninija. Bežal je v Ameriko. Letos ga je tamošnja policija v Filadelfiji prijela. Izročen bo italijanskemu sodišču, da bo dal odgovor o ubojstvu.

Prvi minister Mussolini se je resno poslotil naloge, da spravi na dan dragoceni zgodovinski material. Ob jezeru so postavili 4 velike sesalke na električni pogon. Te bodo vsako sekundo izčrpale 500 m³ vode (5000 hl). V enem dnevu bodo izčrpale 120 tisoč m³. Toda jezero se cenii na 30 milijonov m³. Delo bi torej trajalo okroglo širi mesec. Ker pa istočasno dotečajo potoki, bo pač treba vsaj pol leta, predno bo blato osušeno.

Sesalke so začele delovati dne 20. oktobra. Ministrski predsednik je sam prišel na lice mesta otvorit znamenito delo, ki bo v korist znanosti. Za delo se zelo zanimajo učenjaki in zgodovinarji ne le širom Italije, temveč tudi ostali svet, ki občuduje starovimsko kulturo.

Mažari proti Judom.

Mažarski nacionalisti imajo zelo na piki Jude. Vedo dobro, da so Judje s svojim denarnim in časnikarskim vplivom strup za druge narode. Na univerzi v Budimpešti se večkrat ponove izgredi narodnih študentov proti judovskim tovarišem. Tako so imeli tudi pred nekaj dnevi prepire in nacionalisti so nabili jude ter jih vrgli iz univerze na cesto. Tudi po ulicah so bili jude tu in tam napadeni. Univerza je bila začasno zaprta. Vlada brani jude, ker imajo velik vpliv na mednarodno časopisje in politiko, pa bi utegnili škodovati koristim mažarske politike.

Albansko odlikovanje.

Kralj Ahmed Zogu je podelil najvišje albansko odlikovanje kralju Viktorju Emanuelu in ministrskemu predsedniku Musoliniju.

Albanska kraljevina.

Zbornica v Tirani je izglasovala zakon o civilni listi (kraljevi plači). Kralj bo imel na leto pol milijona zlatih frankov. Princi in kraljeva mati bodo imeli po stotisoč zlatih frankov. — Zbornica bo ena sama, poslanska. — Slovesnost kronanja je preložena za par mesecev. — Kralj Ahmed Zogu namerava baje prestopiti h katoliški veroizpovedi.

Carjeva mati umrla.

Na Danskem je umrla 13. t. m. v visoki starosti nekdanja ruska carica Marija Feodorovna. Rojena je bila kot danska princezinja Dogmar I. 1847. Develnajstletna je vzela carjeviča, poznejšega carja, Aleksandra III., ki je zasedel prestol I. 1881. in bil ubit I. 1894. Nato je zavladal njun sin Nikolaj II., ki so ga boljševiki ubili. Mati vse do svoje smrti ni hotela verjeti, da je Nikolaj res mrtev.

Nemirni antifašisti.

V Detroitu v Ameriki so pri proslavi Kolumbove obletnice 12. oktobra kraljali v sprevodu tudi fašisti italijanske kolonije. Antifašisti so jih napadli. Vnešla se je majhna bitka, v kateri sta bila dva napadalec ranjena; eden teh je potem umrl.

„Pasivna rezistenca“ v kavarni.

Na Dunaju se je neki kavarnar sprl z organizacijo točajev. Socialisti so naredili proti njemu štrajk na ta način: vsak dan pride v kavarno kakih 50 brezposelnih socialistov; vse mize zasedejo, naravnega čaša sodavice in sede pri nji vesljubi dan; zraven kade slab tobak, da odganjajo druge goste z neznosnim dimom. Vsakega prišleca pozdravijo v zboru z gesлом «Freundschaft!» (prijateljstvo). Kavarnar se je obrnil na policijo, ki je slednjič s silo pognala neljube goste in jih 18 zaprla.

Lep avtomobil.

V Londonu je že več dni odprta velika avtomobilna razstava. Najlepše avtomobile, ki jih ima svet, vidiš v Londonu. Tudi Italija je poslala svoje izdelke. Veliko pozornost vzbujajo gospodski avtomobili italijanske družbe «Isotta Fraschini». To družbo je pohvalil tudi strokovni kritik v listu «Times», ki pravi, da se avtomobil Isotta Fraschini odlikuje po lepi liniji. Ta avtomobil stane 200.000 lir.

Za dostenjno modo.

«Državni odbor za dostenjno modo» je poslal prometnemu ministrstvu posebno vlogo, v kateri opozarja, naj se v smislu predpisov pazi, da se ne bodo po vagonih pol nage ženske nesramno zverale vpričo drugih potnikov.

Certosa pri Paviji.

Samostan Čertoza je znan po svetu kot umetnina. Bivali so nekoč v njem menihi kartuzijanci, ki so bili pregnani I. 1880. Letos je vlada napravila sporazum s kartuzijanskim redom, da se menihi zopet vrnejo v svojo zgodovinsko lastnino. Ob gotovih urah dneva bo samostan dostenjen tujem, da si ga lahko ogledajo.

Nemški nacionalisti.

Grof Westarp je že dolgo časa načelnik nemške nacionalistične stranke. On zastopa zlasti «junkerje», barone in velenovce. V stranki je zdaj notranji spor, ker nekateri hočejo izvoliti načelnikom zastopnika industrije, Hugenberg. Stranka zelo pogreša somišljenikov med mladim redom, zato tuhtajo, kako bi jo kaj pozivili in pomladili.

Proč od Cerkve.

Dunajski socializem je zelo kulturno-bojen. Ljudje izstopajo kar očitno iz katoliške cerkve. Tudi otroke prepisujejo. Lani je bilo na Dunaju 4000 šolskih otrok vpisanih kot «brez konfesije» (brez verskega pripadništva), letos jih je že preko 6000. Dunajski socializem je zelo pod vplivom Judov.

Neresno časopisje.

Radičevski «Narodni val» je pisal in po njem je povzel «Piccolo» v Trstu, da bo dr. Korošec prestolil v pravoslavlje, da hoče postati pravoslavni škof v Sloveniji in da že tiska slovenske molitvenike v cirilici. Časopisje, ki take predpustne burke uganja, je z najmileyšo besedo neresno.

Tehnik rektor univerze.

Na ljubljanski univerzi je bil za to učno leto izvoljen za rektora inženir dr. Milan Vidmar, profesor elektrotehnike, znani šahovski mojster.

Slepjarji povsod.

Na Dunaju je neki žid Levenštajn že leta dni nastopal kot odvetnik in katoliški zagovornik. Ko je sodišče iskal nekega sleparja Levenštajna, je ta hodil na isto sodišče kot ugleden avokat. Lep vratar je imel dober nos in volhal v tem gospodu goljufa. Tako je prišlo, da se je vrč razbil in drzni pajac prišel v luknjo.

Američanka v Parizu.

Neka bogata Američanka, ki se je svojo hčerko mudila v Parizu, se je neki večer seznanila v baru na Montmartre z elegantnim Francozem in se dala zvabiti na vožnjo z avtom. V gozdu Saint Germain je moški Američanko napadel, ji oropal nakit v vrednosti 300.000 frankov, nato jo sunil z voza in se odpeljal nazaj v mesto. Američanka je naslednji dan dogodek prijavila pariški policiji in ameriškemu poslanstvu ter užaljena s svojo hčerko takoj odpotovala.

PREMALO CEMENTA.

Zadnji čas beremo iz raznih delov Evrope o podiranju novih hiš. Če je kdo govoril o propadu evropske kulture, navadno ljudje niso hoteli verjeti; celo čudili so se, kako da bi kultura propadala, ko pa imamo kinematograf in plesno tango. Treba je bilo, da se velike cementne hiše zrušijo prevzetnim Evropejcem pod noge, da se grobo prestrašijo in začeno razmišljati, zakaj se je podrlo.

Te čisto materialne in tehnične nesreče niso morda slučajne. Tehniki povedo jasno: vzrok je slabo mešanje cementa. Ako se na določeno množino peska dene predpisana množina cementa, dobri se trden zid *kakor iz enega kamena*. Ni straha, da bi se pravilno zidana hiša podrla. Celo proti potresu je železobetonska stavba varnejša, kakor iz kamena ali opeke zidana. Če pa je cement nedostatno mešan, se liv ne sprime trdno in majhen pretres povzroči strašen pon.

Pa zakaj slabo mešajo? Prav to je značilno za sodobno «kulturo», da se že cement slabo meša. Predpisi so dani: greši se proti njim. Oblastvo nadzira: v brk se mu slepari. V nevarnosti je življenje delavcev: podjetnik zmaje z rameni. V nevarnosti so bodoči stanovalci: sleparju so to potrebne žrtve na oltar bogata mamonova-dobička.

Mamonizem je osnovna poteza vsega sodobnega življenja. Vse dere za profitom, ne le poštenim, temveč tudi sleparškim. Profit je glavna ideja in vodilna sila vsega delovanja. Tehnični vidiki, dejanska potreba, življenjske zahteve, vse to pride na vrsto šele za profitom.

Ne samo v stavbarstvu. Povsod. Pred kratkim je n. pr. Mussolini omenil, da so nekateri časopisi z golj dobičarska podjetja. Ni jim namen, prinašati novice, ni jim nič mar ustvarjati zdravo javno mnenje, ni jim do zdrave kritike, ne do vzgoje občinstva. Eno samo vrhovno misel imajo: da se proda več izvodov, da bo večji dobiček. Posledice so strašne, tembolj strašne, ker na tih razjedajo ljudsko dušo, kakor grozni rak razjeda napadena telesa. Ni treba daleč iskati primerov takega mamonističnega časopisa, ki zastruplja dušo prebivalstva s počasi pa sigurno delujočim strupom nemoralne in brezvernosti.

Pa imamo primere mamonizma na drobno in na debelo prav povsod. Čemu je n. pr. pri hlačah gumb? Njega tehnična ideja je vendar, da s prtenicami spet drži hlače gor. Pojdite pa v katerokoli konfekcijo kupit hlače, v enem tednu morate si doma vse gume šele definitivno prišiti. Mlada dekle-začetnica je v neki

konfekciji dobila oster opomin, ker je gume solidno prišila...

Petrolej bi moral svetiti, pa kadi. Ogle bi moral goreti, pa je z vodo založito. Vino je pančano, žganje vodenog, kruh je ali sama žilava skorja ali testo. V sladkorju najdeš pesek, v moki smeti.

Kdo se ne spomni zrakoplovnih nesreč, ki so pogostne zlasti v Franciji in Jugoslaviji. Krivda je v slabih izdelav motorjev, ki jih dobavljajo francoski manonisti.

Strokovna, stvarna misel, je popolnoma v ozadju. To je pač dovolj jasen dokaz, da je kultura v propadu. Pri nobeni stvari nismo več zmožni misliti strokovno, ob vsem, kar počenjamamo, mislimo le profitarsko, zato vsevdilj slabše delamo. Ne rušijo se le hiše: vsa stavba evropske civilizacije se nevarno maje. Niti o zakonu, družini in otrocih ne misli se več stvarno. Ideja domovine izrablja se za kapitalistične špekulacije. Ko pride vojna, se tudi o vojni umetnosti ne bo stvarno mislilo, zato bo zmaga tam, kjer bo več stvarnosti: pri takozvanih «divjih» in «barbarskih» rodovih.

Včasih so več cementa devali med grušč. Bilo je več nравstvenega poštenja, več vesti pri vsakem početju. Stare romanske in gotske stavbe že osemsto do tisoč let sijajno kljubujejo zobu časa. Gradili so jih z vestjo, takorekoč pobojno; *hoteli* so trdno narediti, pa so naredili. Kako trdno so izdelovali obleko, kako solidno vsakovrstno orodje! Zakon in materinstvo so umevali kakor velevnarava; ljubezen do domačije in rodu jim je bila sveta dolžnost, poštenje v kupčiji sama ob sebi umevna stvar.

Dandanes n. pr. je v Trstu delavca sram, da bi radi vesti delal solidno delo. Dela ga, kolikor ga k temu sili nadzorstvo. Če je kdo vosten, ga že tovariši zasramujejo in ga polagoma ozdravijo vsake vesti. Če gostilničar toči dobro vino, ne dela zaradi vesti, ampak zato, da mu ne pobegnejo vsi gostje. Trgovec omahuje med goljufijo in konkurenco. Pregovor je, da ne krade, kdor ne more. Po tržaško rečejo: beato, chi che lo pol — mato chi non lo vol (blagor tistem) — chi more — tepec, kdor noče).

Potem se čudimo, da so slabii časi. Ali morda ne pridejo po slabih ljudeh? Krivda ni v cementu, ne v zraku, ne v vodi, ne v zemlji: krivda je v ljudeh. Če hočemo boljše čase pripraviti, moramo se vrniti k poštenju, k vesti, k resnobnemu pojmovanju življenja. Mamonizem se ne bo dal zatreći s samimi zunanjimi sredstvi: potrebna je obnova notri v dušah, v sreih. Več cementa vesti!

Suša.
«Največjo škodo je povzročala suša, ki je razsajala ob vsem sredozemlju od maja do septembra. Tri zaporedne mesece ni padla niti kaplja dežja na laško zemljo... Tako je lahko umeti veliko vnemo italijanskih poljedelcev za namakanje; ta vnema bo imela dobre uspehe, saj ne manjka v Italiji jezer, potokov in podzemeljskih izvirkov».

«Vzroke dolgotrajne suše, ki je niso pretrgale nobene nevihte (razen par škodljivih viharjev), treba iskati v mučni, skoro popolni goloti apeninskih gora. Nedoslaje velikih gozdov, kateri dajo srežo senco obširnim krajinam, da z njih vstajajo zračni tokovi, ki zgoščujejo vodne hlape v zraku in jih spreminjajo v deževne kaplje».

«Na stotine milijonov sadik je bilo posajenih, a treba bo čakati, predno bodo vršile poleg drugih tudi to delo vremenskega ravnotežja. Medtem pa je treba brez odloga napravljati namakalne priprave».

Fašizem za kmetijo.

«Ni moja stvar naštrevati, kaj vse je vladala ukrenila v prid kmetijstva. To vam bo še v spominu, saj nekateri teh ukrepov

so še novi. Rečem le, da pridno zasledujem dogodek v italijanskem poljedelstvu dan za dnem; storil sem in bom storil vse, kar se more, da bo kmetijstvo vedno bolj prospevalo in se množilo blagostanje kmetov... *Cas pretežno mestne politike je minil*».

«Sicer so pa vsa mesta prejemala sante, ki gredo v milijarde, za koristne reči, pa tudi za olepšave in še za nepotrebno lepotičje. Zdaj je čas, da se obrnejo milijarde za kmetijstvo, če hočemo preprečiti pojave gospodarske krize in ljudskega nazadovanja, pojave, ki že močno skrbe druge narode. Rečem vam brez hlimbe ponižnosti, da je italijansko poljedelstvo v šestih letih fašistovske vlade naredilo velikanske korake naprej, in sicer najprej radi miru, ki ga uživa kmečko ljudstvo, drugič radi tehničnega napredka v vseh panogah, tretjič radi veljave in častnega mesta, ki ga je fašistovski režim poljedelstvu odkazal».

Prihodnja žitna bitka.

In zdaj tovariši, še parolo za četrto leto žitne borbe. Taka-le je: Dobro praviti zemljo; izbirati seme; sejati v vrste, kjer je le mogoče; gnojiti z domaćim in tovarniškim gnojilom po strokovnih navodilih; še en stot več srednjega pridelka na hektar, pa bomo na predvečeru zmage. In potem še en stot več, in doseženo bo, kar se je zdelo do včeraj sen ali čudo: italska zemlja bo sama dajala kruha Italijanom!»

V Jugoslaviji.

V Belgradu se je pred kratkim zopet sestala skupščina. Radičevci in samostojni demokratje drže abstinenčno politiko, nočejo v parlament. Skupščina dela brez njih, ker ima vlasta večino. Od opozicije se udeležujejo zasedanja srbski zemljeradniki (kmetje).

Na seji skupščine je poslanec Skerovič vprašal, kaj bo s posesti bivše črnomorske kraljeve rodbine. Sklenjeno je, da država odstopi ta posestva krajevni oblastni upravi. Skupščina je dalje razpravljalna o begluški uredbi (kolonat) v Bosni in Hercegovini. Sprejeta je bila nova uredba. Skupščina je tudi izvolila sebi novega predsednika, ki je Ilija Mihajlovič, poslanec radikalne stranke. Skupščina je razpravljala o trgovinskih pogodbah z Albanijo, Estonijo, Letonijo in Egiptom.

Hrvaški radičevci so se v zadnjem času obrnili in Prago, da bi dobili kakšno pomoč za svojo politiko. V Pragi so slabo opravili. Čehi so jim svetovali zmernost in treznost; svetovali so jim, naj aktivno delujejo v parlamentu. S temi nasveti bratov Čehov niso bili Hrvatje zadovoljni ter so se vrnili domov slabo razpoloženi.

Za sporazum med vladno in abstinenčno koalicijo se za kulisami dela. Ugledni srbski industrialec Savčič je bil v Zagrebu in se spet vrnil v Belgrad, kjer se je razgovarjal s Korošcem in drugimi veljaki vladne koalicije.

V zunanjji politiki je ta čas Jugoslavija sklenila prijateljsko pogodbo z Grčijo. Marinkovič se je dolgo mudil v Zapadni Evropi. To njegovo dolgotrajno bivanje se spravlja v zvezo s pogajanjem za državno posojilo.

Pravoslavni škofje so imeli zborovanje v Sremskih Karlovcih, kjer je sedež patriarhata. Po novih državnih uredbah bo imela pravoslavna cerkev večjo samostojnost nego dozdaj. V šolah bodo učili verouk popi, kar v Srbiji ni bilo v načudi.

S katoliško cerkvijo konkordata še ni. V zadavi jeronimskega zavoda v Rimu je odjenjal Vatikan ter imenoval ravnateljem jugoslovanskega duhovnika drja Djuka, s čimer je glede zavoda sporazum dosežen.

Katoliški škofje so imeli pred kratkim posvetovanje v Zagrebu. Navzoč je bil tudi nuncij Pellegrinetti. Radičevci in samostojni demokratje so želeli, da bi škofje izdali kako politično izjavo ali poslanico v korist opozicije. Ker se to ni zgodilo, so po listih ozmerjali škofe in nuncija.

Malo cvetja na grob patra Stankota Škrabca

bi najrajše osebno položili. Gojil je posebno mečiče (gladioli). Saj je bil naš in delal med nami na goriški Kostanjevici. Priljubiš se mu je bil ne le kraj, ampak tudi ljudje. Kot menih ni mogel sicer zahajati mnogo med ljudstvo, ali v svojem dragem «Cvetju» s predragoceno vsebino za večnost in za časnost občeval je s svetom v dobi enega rodu. O njegovih spisih veljajo po vsej pravici besede sv. Pavla na Rimljane 15, 11: «*Karkoli je namreč zapisano, je v naše poučenje zapisano*». S «Cvetjem» je povzdignil Kostanjevico — posebno z zgodovinskimi opisovanjem cerkve in samostana pod: «*Naša Kostanjevica*». Ljudje so kar v procesijah romali gor po dušno tolažbo. Tudi dijaki iz mesta in iz okolice brez razločka razrednosti zatekali so se gor vsaki dan, na hrano. Med vojno je hudo trpela. Ne le frančiškani, ampak tudi trupla francoskih kraljev pod cerkvijo niso bila varna. Zato so vsi pobegnili. Po vojni so vzdignili cerkev in samostan iz ruševin. Vse je zdaj skoraj, kakor poprej, pozidano. Od beguncev in od tega, kar so bili oteli, povrnila so se le plemenita trupla in Škrabčeve knjige. Samostanska družina, 19 po številu spada zdaj pod tridentinsko provincio. Klerikov je skoraj polovica. Uči jih po enkrat na teden tudi slovenskega jezika p. G. s Svete gore. Med brati je zdaj tudi neki mladenič iz Melške fare, ki hodi na kolekturo okoli. Ali bo še kdaj slovela Kostanjevica kot božja pot? Cvetje iz leta 1903, v 9. zvezku pospalo je pod vodnim naslovom: «*Naš novi papež Pij X*», kako da je gor priznal z več patri 9. oktobra 1902. sam beneški patrijarh kardinal Sarto, kako si je vse (tudi grobove) ogledal in kako se je pri slovesu celi družini priporočil z besedami: «*Me commendo orationibus vestris*» (Priporočam se vašim molitvam). Ta visoki romar in gost postal je za dobro pol leta papež Pij X.

Iz globokega spoštovanja do blagopokojnega P. Stankota prosimo pri tej priložnosti č. predstojništvo na Kostanjevici, da bi pazilo kakor na tam počivajoča kraljevska trupla — enako tudi na razne knjige tamošnje knjižnice, kjer je preživel P. Stanko večino svojega življenja in dela, — ki so dragi začladi.

Sedem slik iz velenesta.

Vseučiliščni profesor dr. Sonnenschein v Berlinu je napisal knjigo o črni bedi delavskih množic v glavnem mestu Nemčije. Berlin ima 4 in en četrtna milijona prebivalcev. Torej štirikrat več kot je vseh prebivavcev Julijanske krajine. Na leto porabi Berlin 250 milijonov kilogramov mesa. Stanovanj je 1,204.000 na 87.000 hektarjih ozemlja. V tem orjaškem mestu stoje bajne palače, nozalšiana bogatija — zraven pa črna, strašna revščina stoisčerih.

Prva je revščina.

Ta hodi po berglah, umira od lakote. V Berlinu je 3500 slepcev! 4100 mutasti. Mesto stalno podpira 123.000 ljudi, ki bi sicer poginili od lakote. Brezposelnih v Berlinu podpira občina 41.600, država pa 70.000! Skupno živi od javne podpore 272.000 ljudi — za celo tržaško mesto občinskih revežev! Toda ti ljudje imajo družine; računajmo še dve osebi na vsakega — in armada ubožev zraste na 816.000 ljudi!

Druga je zima.

V zimi 1926-27 je berlinska občina razdelila revežem nad 3 milijone kvintalov premoga. Da ne bodo zmrzovali, ker tam je ostra zima. Kljub temu najdejo vsako zimo nekaj stotin ubožev zmrznenih na ulicah. Ta čas pa tisoči bogatašev plesarijo po razkošnih dvoranah in razmetavnjo denar.

Tretja je, da stanovanj ni.

Za revne jih ni. Dne 6. decembra 1927, na Miklavžev večer, je našla policija po-

noči na cesti 2073 mož, 215 ženskih in 143 mladostnikov, 2451 ljudi brez prenočišča! Niso imeli pol lire, da bi se shranili v javnih prenočiščih občine, resilne armade in cerkva. Tam dobe toplo kopel popoldne, krožnik jedi zvečer, poноči so na toplem, zjutraj toplo kavo — kaka sreča za te obupance! Poleti če gre, takrat leže po javnih vrtovih in postajah. Junija sem večkrat srečal bivšega visokega častnika.

«Kje prenočujete?»

«V parku.»

Zena seveda z njim. Bil je jetičen. Zena je služila za oba kot bolniška strežnica. Za stanovanje pa ni mogla dovolj prislužiti.

Četrta je nesrečna mladina.

Mestna občina vzdržuje 21.000 pohabljenih otrok, skrbi za 53.000 varovancev in 41.000 sirot. Skupno za 115.000 mladih ljudi — za štiri Gorice. Od 53.000 varovancev je 50.000 nezakonskih. To je zbor nedolžnih, ki vpije o grehu in nesreči in obtožuje! Kdaj bo prišel močen pesnik, da bo pretresljivo zapel o tem propadanju velikih množic v velenemu! Leta 1927 so sodišča kaznovala 8000 mladostnikov (do 14. leta) radi prestopkov in zločinov. 800 tatičev in roparčkov — radi revščine, propadanja nevzgoje, brezvernosti.

Peta je družina.

Gre navzdol, razpada. V letu 1925 se je v Berlinu rodilo 45.000 vseb, umrlo pa 45.700, Torej 700 rakev več kot zibel. Berlin je umirajoče mesto. Živi samo od krvi, ki jo sesa iz dežele. Kakor ogromen pajek sedi velemesto in vleče tisoče z dežele v svoje mreže. Leta 1925 se je priselilo vanj 105.000 ljudi. Družina razpada: na leto je 41.600 porok, in 6700 razporok. Srce Nemčije je nagnito — ugotavlja Sonnenschein.

Šesta je vojna.

Hudo nas je udarila vse. Berlinska občina skrbi za 44.000 vojnih pohabljenih, med temi jih je 19.000, ki niso za nobeno delo sposobni. Vojnih sirot in vdov je 88.700.

To je rod žalostnih žrtev vojne.

Sedma je ječa.

Vsek dan se odpirajo vrata jetnišnic in kaznilnic. Vsak dan koraka skozi nje 300 ljudi, ki so prestali kazen in hrepenijo po svobodi. Za 40-50 izmed njih poskrbijo dobrodelna društva za kaznjence. Kam gredo ostali? K staršem, bratom, ženi, nevesti? V novo življenje? Na leto jih je v Berlinu 110.000. Nemška redna armada pa šteje 100.000 vojakov. Ti nesrečni kaznjenci, od katerih je gotovo 90.000 prišlo v ječo radi revščine, slabih stanovanj, brezverne vzgoje, obtožujejo oni Berlin na vzhodu — Berlin sitih, zavaljenih bogatinov, ki puste, da moderni ubogi Lazar poginja v revščini,

zimi, brez strehe, z otroci vred, na vojni ranah in v ječi.

Pa zavijem z avtom okoli vogala orjaške palače. Naprej na sredo valjuoče svetlobe, ki pada iz žarnic, obločenie, razstreh, raz reklamnih električnih napisov. Ne veruj ti svetlobi. To ni Berlin. Resnični, črni, divji in propadajoči Ber-

lin je tam v podzemlju, kjer umira ubogi Lazar s stotisoči svojih otrok.

To so sadovi kapitalizma, ki ne pozna človeka, ampak le profit.

To so sadovi brezvernega meščanstva, ki je z vero zavrglo tudi globoko in požrtvovalno ljubezen do revnega sočlovečka.

jih z venci in s cerkveno zastavo. Ker so jih ljudje močno žeželi slišati čimprej, nismo niti utegnili počakati zvonarja in smo jih kar sami obesili.

Pred mesecem dni sta tudi od nas dva fanta odšla v Argentino dela in sreči iskat. Bog jima je daj obilo!

PROSEK.

V nedeljo 21. t. m. so napravili peveci od Sv. Justa iz Trsta izlet na Prosek. Pri veliki maši so krasno izvajali Filkejevo mušo v g-duru in Arcadeltovo «Ave Maria». Orglal je domači g. župnik, ki je s peveci Sv. Justa dobro znan, ker je svoječasno večkrat orglal pri Sv. Justu. Prosečanom je petje zelo ugajalo. Peveci so bili lepo sprejeti od domačega pevskega zborja in g. župnika ter se z najboljšimi vtisi vrnili v Trst.

KUBED.

Pri nas imamo od davnine dva živinska in kramarska sejma. Izterjevanje sejmarine se je po stari navadi izročilo na dražbi tistemu, ki je največ ponudil. Letos je tako dražba izostala; vaški načelnik je kar sam pobral sejmske prisobjbine. Prosimo ga, naj ta denar koristno uporabi. Naše ceste so potrebne poprave; nobeden nič ne popravlja, voda pa zmeraj naprej razjeda. Če ni drugače, naj bi vaški načelnik odredil raboto.

S popravilom ne smemo več odlašati delati samo načrte. Nekatere vasi so dobile podporo od občine, da so si popravile poto, Zato prosimo tudi mi g. podešata, naj tudi nam nakloni kak prispevek, da si napravimo eno napajališče ali dve, ker smo zelo potrebeni.

V cerkvi imamo ta mesec vsak večer sv. rožni venec in blagoslov z Najsvetejšim, toda začuda malo jih prihaja molit; kakšen večer jih ni niti 15. Tudi k maši ob nedeljah malo hodimo. Nekateri se izgovarjajo, da je pridiga predolga.

Onikrat je bila pridiga o pripravi na smrt. Nekateri cerkveni peveci so si mislili: za smrt je še dosti časa, pa so se izmuznili iz cerkve naravnost v gostilno.

V Hrastovljah so imeli na rožvensko nedeljo opasilo. Ker so se pripravljali na ples, so imeli samo tihov sv. mašo ob osmih. Podeštat pa ni dal dovoljenja za pies in tako so ostali z dolgim nosom. Prav bi bilo, da bi tudi Kubejci opustili pies o sv. Martinu. So preveč resni časi.

Trezno misleči.

DIVĀČA.

V nedeljo 14. oktobra zvečer so obiskali tatovi vaščana Jakoba Rešaverja ter mu odnesli raznega blaga v precej visoki vrednosti. Par dni nato pa so vlonili — sodi se, da isti neznanci, ki so okradli Rešaverja — v tukajšnjo občinsko pisarno. Škoda, ki se jo povzročili ti nepridipravi s svojim nočnim pohodom župansivu, pa bajé ni velika. Zlikovcev oblast kljub vnetemu iskanju dosedaj še ni iztaknila.

Kaj nam z dežele pišejo

DEKANI.

Po vojni se je marsikaj spremeno pri nas. Vas je dobila skoraj novo lice. Krog cerkve smo nekoliko popravili, stari hram podrli. Pred letom je dal podeštat narediti lep občinski dom. Tudi drugih hiš se je dozidal.

Kakor se spreminja vas, tako tudi življenje prebivalcev. Vse hoče biti bolj moderno. Mladina misli le na zabave. Nekaterih je skoroda sram kmečkega stanu in dela na polju. Vedno mislijo le na «kako službo», v tovarni, na morju, ali kjerkoli. Zmeraj bolj se tudi opaža, da zlasti moški zanemarjajo cerkev in službo božjo. Ob nedeljah zjutraj že še gredo v cerkev, popoldne pa je prazna. Taka župnija, kot je naša, bi morala vsako nedeljo cerkev napolniti. Nekateri pridejo samo do trga, ali do občinske hiše, da se ljudem pokažejo in radovednost napasejo. Če pa godba zaigra, ali kaj podobnega, tedaj pa je brž vse vkup, staro in mlado.

V nedeljo 14. t. m. je umrl 76 letni Ivan Vrh. Bil je do zadnjega delaven in še precej čvrst. Par dni pred smrtno je še delal na polju. Mož tihega značaja bil je več let cerkveni starešina in dvakrat občinski odbornik. Imel je 7 otrok, ki jih je vzgajal v strogem krščanskem duhu. Pevski zbor mu je zapel več žalostink. Počivaj sladko, dragi Ivan! Preostalom naše sožalje.

IZPOD NANOSA.

Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena prat'ka.

Sedaj je minulo približno 2 meseca, odkar je neki zdravnik z motociklom pozabil Jožefo Bizjak od Ceste (Dilce). Nesrečnica je drugi dan umrla v groznih mukah. Zapustila je moža in 4 otroke. — Teden pozneje se je smrtno ponesrečil pri kopanju kamenja Lojz Kalarjev iz Bukovja. Skoro nerazumljivo je, kako je padel z višine 6 m ali še več. Imel je smrtno rano le na tilmiku. — Naslednje jutro se je utrgal plaz peska in podsul Jožeta Ribčevga iz Šmihela. Še isti dan je odšel v večnost. Bil je dober in miroljuben fant. — Dne 16. septembra je šel s kolesom iz Loga naš dragi Jakob Čuk od Ceste (Dilce). Kot vzoren, globokoveren mož, se je udeležil shoda mož in fantov pri Materi božji v Logu. Pokrepčan z nebeskim kruhom in prerojen z božjo besedo se je vračal k svoji družini, ki jo je tako ljubil — ženo, 4 otroke in mater.

Tedaj mu je smrtni angel zastavil pot. — Iсти dan kot njega smo zagreblji v Šmihelu mlado ženo Ivano Vadnal. Zapustila je 4 otročice, dve deklici komaj rojeni.

— Pred 14 dnevi je umrl na Belskem g. Peril. Razbil se je z motociklom. — Minuli teden je umrla ga Hohman iz Postojne. Nekoliko se je opraskala v gozdu in kri zastrupila. V Trstu so ji odrezali nogo, izčistili kri in vbrizgnili nove krv. Bilo vse brezuspešno. — Gospod nas utrjuje v veri, zač nam pošilja križe in nadloge. Hoče, da izpijemo kelih trpljenja do dna. Mi pa ga prosimo: Nagle in neprevide ne smrli reši nas!

DRAGA.

Prošli teden smo dobili novega duhovnika v osebi monsinjora Ellnerja. Zelo smo zadovoljni, kajti bili smo po odhodu prejšnjega duhovnika močno v skrbeh, da sploh ne dobimo več drugega. Veseli smo, ker vidimo v njem pravega učenca Kristusovega, kakoršnega si verno ljudstvo želi. Zato ga z navdušenjem sprejemamo. Obenem se pa tudi zahvaljujemo č. g. župniku iz Gročane za trud, ki ga je imel z nami.

Letina je bila pri nas kakor drugod, bolj slaba ko dobra. Ogenj se imel še precej oblast zlasti ob železniški progi. Zgorela je to poletje tudi ena hiša, št. 8., last Jožefa Mihaliča.

Tudi med nas se je zanesla nova boleznen, ki sicer ni španska, a se po špansko kliče: Argentina. Štirje mladeniči so nas zapustili spet in odšli z najboljšimi nadami v daljni svet. Kakor kaže, ne bodo zadnji, kajti še mnogo se jih pripravljajo na to pot.

OBROV.

Marsikdo bo mislil, kje smo bili teliko časa, da ni bilo nobenega glasu od nas. Kdo drugi bo mislil, da smo bili preveč zaposleni s svojim napredovanjem.

Seveda ni posebnih novic. Ali naj o letini pišemo? Ta zima ne bo vesela. Dobro bo, če jo pretolčemo do pomlad. Toda kaj bomo na pomlad sadiši? Niti stari ljudje ne pomnijo tako slabe letine. Dobro bi bilo, da bi se kakdo delo našlo in vsaj nekoliko zaslужka.

Pred dekleti imamo zdaj bolj mir, ker jih je šlo kakih trideset služit. To je prav, če bodo le hotele tudi prav obrniti.

Po dolgih 12 letih smo pred kratkim dobili zvonove. Težko smo jih pričakovali in z veseljem sprejeli; pričakali smo

vprašati si ga ni upal nihče. In Blokar sam bi ne vedel odgovora.

Dolgi, plešati poštar je razlagal svoje nazore o socializmu.

«Pustijo naj nas v miru s tem rovanjem. S samimi besedami in grožnjami in zabavjanjem ne bodo rešili nikogar.... To bi se moralno začeti drugače... Da je siromaštvo na svetu zmerom večje, to je resnica, — a vprašanje je, kako bi se dalo pomagati...»

«No, kaj gorovite tukaj... to so samo prazne besede!» segel mu je v besed ob župan. «Povedali niste nič novega; vsak dan se sliši to: siromaštvo, siromaštvo!... Jaz — jaz ne pomilujem prav nič tega siromaštva; če kdo nima toliko, kolikor bi hotel, je to njegova krivda; pomaga naj si sam!»

«Najboljše je, da se z vami ne govori o teh stvarih!» odvrnil je poštar nezadovoljno.

Blokar pa je nadaljeval glasno in srdito:

«Najboljše je... da! Jaz nočem nič slišati o teh stvarih! Razlagati ste začeli vso reč takò, kakor da bi postali hip-

ma obvezani berači glavne in najimebitnejše osebel Tisoče besed in cente papirja potrosite zarad njih, — a vse to skupaj ni vredno jednega kosa kruha, ki ga dam šepastemu Gregi, kadar moli na mojem pragu... Jaz mu ga dam iz milosti, in ker se meni takò ljubi... ne da bi imel on do tega kakšno pravico!»

Dacar se je nasmehnil.

«Čemu ste se takò razgreli, gospod župan?... Naposled — mi o beračih niti govorili nismo —».

«O beračih ali ne, to je vse jedno; jaz ne maram poslušati praznih besed...»

Stari Mrva je stresel z glavo in si popravil naočnike.

«Jaz bi Vam povedal par dobro osebenih, če bi se zadeli ob me takò nerodno, kakor ste se ob poštarja...»

Blokar se je ozrl krog sebe z zardelom obrazom in bleščecimi očmi, kakor bi hotel pozvati vse navzoče, naj se čudijo nad toliko predzrostjo.

«Kdo si upa spregovoriti kaj tacega? Ali veste, kdo sem jaz in kdo ste vi?»

«Vi ste župan in jaz sem Mrva, — Mrva, penzionirani učitelj. Vi imate de-

PODLISTEK.

Ivan Cankar:

O ČEBELNJAKU

I.

Svetlo nedeljsko solnce je posijalo skozi okno, trepetalo po poblenih stenah preko kričečih slik v rezljanih okvirjih ter poslalo naposled tenek žarek na tolsti obraz Blokarjev. In Blokar je leno privzdignil težke trepalnice, zazehal z zaspanim vzdomom in se obrnil v zid.

Vso dolgo noč so ga mučile neumne sanje. Zdelo se mu je, da sedi prav na vrhu vaškega zvonika ter se krčevito oklepa zlatega jabolka in išče z nogami trdnih tal. Spodaj pa stoji penzionirani učitelj Mrva, ozira se kvišku in kliče z zategnjenimi glasom:

«Oj, Blokar... gospod župan! Obrnite svojo glavo malo v stran, da ne bodo kopalne na moj obraz vroče kaplje z Vašega čela!»

In celo v sladke jutranje polusanje

PRVAČINA.

V nedeljo smo imeli trgatev. Trgali smo do polnoči, a ne grozdje, teneveč čevlje. Ker je bila trgatev slaba kakor drugod v deželi, nas je »mladina«, za katero se skrivajo »gšeftarji« povabila na umetno trgatev. To je bilo veselje! Pobi in »bubi« so skakali na latnik poln žlahtnega grozja. G. Zoller v Gorici je iz naših pune napravil prave bubi. Pet lir vožnja v Gorico, 5 lir kosi, 7 lir brivec 18 lir nogavice, vstopnina na ples za pobe 8, za bubi 2 liri! Dvorana nabito polna. In potem pravite, starši, da ni denarja?

Resen fant.

DORNBERG.

Dragi Mali list! Moram odločeno protestirati proti zadnjemu dopisu iz Dornberga. Dopisnik trdi, da »nekaterim vzdigne grozdje tudi 18 stopenj sladkorja«. Dopisnik piše, kakor da bi bilo to nečaj posebnega. Moje vzdigne tudi 20 in še več. Torej 18 stopenj ni nič posebnega za našo vas, ki je znana po dobrem vinu. Brez zamere, g. urednik!

Pripomba uredništva. Radi priobčujemo popravek energičnega dopisnika. Vprašali smo za svet v tej reči našega gospodarskega strokovnjaka. On pravi da nastane ta, razlika, ker nekateri »vagajo« grozdje takoj ko je ubранo — tako grozdje vzdigne več; drugi pa vagajo grozdje, ki je že bilo dolgo časa v orenci ali v plavniku; to grozdje vzdigne manj, ker se je že skuhalo. Kaj misijo o tem drugi vinoreci na Vipavskem? Kaj pravi Vogrsko, kaj Vipava? »Mali list« bi rad vsem ustregel.

ČRNIKAL.

V ponedeljek 15. t. m. se je opravila v župni cerkvi v Predloki maša zadušnica za karabinerje, ki so bili pred 4 leti v ti okolici ubiti. Med sv. mašo je sviralna godba iz Oganela pri Kopru.

PODGRAD v Istri.

V nedeljo 28. oktobra bodo blagoslovili in odprli pri nas novo pokopališče, ki leži med Podgradom in Račicami blizu državne ceste iz Trsta na Reko. Delo je kaj lepo. Bilo je pa tudi potrebno, ker smo doslej mrljice nosili uro daleč v Hrušico pokopavat. Vkljub temu si nobeden ne želi biti — prvi pokopan na novi božji njivi.

Na Pregarjah bodo isti dan odprli novo šolsko poslopje, ki so ga bili tudi res potrebeni.

Papir v službi poljedelstva.

Uporabnost papirja je zelo mnogostranska. Predvsem je seveda neobhodno potreben tisk, kjer je njegova korist za splošnost le prevečkrat zelo dvomljiva; potem služi kot ovojno, okrasno, zdravstveno sredstvo in še v raznovrstne druge namene. V zadnjem času se je pa izkazala njegova uporabnost tudi v neposredni službi poljedelstva.

nar in drugačia nič; jaz imam svoj čebelnjak in drugačia nič. Iz tega pa se še ne vidi, kdo ima pravico drugemu nauke dajati, in čeprav je dolžnost, da jih posluša...»

Župan se je dvignil razjarjen, da bi odgovoril; a premislil se je in zamahnil z rokom.

«Mrva, — zapomnite si ta večer!»

Zdelenje se je, da se je umiril; njegov široki obraz se je smehljal prijazno in zadovoljno, in v glasu ni ostal niti najmanj sled prejšnje razburjenosti. Toda vsi so čutili, da stvar še ni pri kraju, in večer je potekal tesno in dolgočasno. Po zadnjih besedah županovih je vzel Mrva klobuk ter odšel na cesto. Noč je bila lepa in jasna, in tisoč zvezd se je leskalo na nebnu.

III.

Mrva je bil človek pri šestdesetih letih, slabotne in suhe postave. Njegov obraz je bil naguben in trd, kakor od starega pergamenta; veliki naočniki z lesenim okvirjem so mu viseli na nosu, lica pa so bila posejana z redkimi, svimi ščetinami.

Tebi ta nasvet nevesta:
»PEKATETAM bodi zvesta!«
Kdor pa druge ti vsiljuje,
naj jih le on sam kupuje.
Ti pa vzemi, »PEKATE«,
ki zavite so v pakete.

Na neki slatkorni plantaži blizu Honoluluja je spoznal neki posestnik že pred vojno, kako ogromnega dela je treba poljedelcu, da zatira plevel. Leta za letom je kopil po raznih in ob robovih razne odpadke poljskih pridelkov, da bi na ta način zadušil plevel, obenem pa dosegel, da bi vlažnost počasnej izhlapevala. Toda slama je v kratkem času strohnela in rast plevela le še pospešila. Nato je možu prišlo na misel, da bi namesto slame uporabil močan papir. Poizkus se mu je obnesel; ostre sadike mladih rastlin so brez ovire prodrele papir, plevel pa se je zadušil.

Poizkusi so se nadaljevali in pokazali, da črn papir pomnožuje topoto tal. To pospešuje delovanje bakterij. Vlaga je ostala v zemlji, dokler je niso posrkale rastline, namesto da bi brez haska izpuhela. Razen tega je prihranil papir rahljjanje zemlje ali okopavanje, izvzemši brazde.

Bojazen, da bi deževnica ne mogla do pokritih tal, ni opravičena, kajti voda priteka v zemljo med robovi papirja in pri odprtih, skozi katere se dviga rastlina. Pokrita zemlja voda potem mnogo dlje ohrani.

Za novo poljedelsko sredstvo so se začeli kmalu zanimati pristojni oblastni in strokovni krogi. Ameriško kmetijsko ministrstvo je začelo delati poizkuse v različnem podnebju in tleh in na različnih rastlinah. Uspehi pri koruzi, repi, sladkem in belem krompirju, paradžnikih, špinači, bombažu so bili nepričakovano sijajni. Edina izjema so bili zemeljski orehi, katerih pridelek se je pod papirjem zmanjšal za 46 odstotkov. Pri ostalih rastlinah pa se je pridelek znatno zvišal, in sicer pri belem krompirju za 73, bombažu za 91, sladkem krompirju za 122, zeleni za 123, zelenem fižolu za 153, pesi za 404, korenju za 507, kumarah za 512 in turščici za 691 odstotkov. Razen tega so sadeži znatno prej dozoreli nego v ne-pokriti zemlji.

Pokrivanje nasadov s papirjem je zelo enostavno. V ta namen izdelujejo poseben papir v zvitkih; posamezni kosi so dolgi po 150 do 300 jardov in 18 do 36 palcev široki. Zunanji konec papirja se položi ob kraju na brazdo ali vrsto in zvitek vali do nasprotnega konca. Potem se papir ob voglih pritrdi s kamnenjem, količi ali kupom zemlje. Na Hawajskih otokih, kjer vsako leto polože na tisoče milj papirja, se poslužujejo posebnih strojev, ki jih vlečejo osli ali traktorji.

Sajenje pod papirjem se vrši na dva načina: ali se napravijo v položenem

papirju odprtine ali pa se sadi med dve mački robovoma papirja. — Na Hawaju so lani izdali za papir samo pridelovalci en in pol milijona dolarjev, pa se jim je obilno izplačalo.

Gospodarsko konsumno in posojilno društvo v Bazovici (Registrovana zadruga z omejeno zavezo)

vabi

na izredni občni zbor, ki se bo vršil 2. novembra 1928 ob 8. uri zvečer v zadružnih prostorih s sledenjem

DNEVNIM REDOM:

- 1.) Poročilo načelnika.
- 2.) Sklepanje o prodaji inventarja.
- 3.) Slučajnosti.

ODBOR.**ZAHVALA**

Podpisani pogorelcji iz Male Bukovice se prav prisrčno zahvaljujemo slavnemu zavarovalni družbi »La Fondiaria« in njenemu glavnemu zastopniku g. Dragotinu Starec iz Barkovelj za hitro, pravilno in točno nam izplačano požarno odškodnino.

Milavec Anton — Milavec Franc, Potepan Ivan — Vičič Josip.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. L. MERMOLJA
SPECIJALIST ZA ZOBNE IN USTNE BOLEZNI

SPREJEMA V GORICI
Na Travniku štev 5 II.
od 9-12 in od 3-5.

Če potrebujete obuvala in hočete svoj denar koristno izdati, pojrite v staro in dobro znano

ČEVLJARNO VODOPIVEC

št. 29 via Riborgo — TRST — via Riborgo št. 29

kjer najdete bogato izberi moške, ženske in otroške obutve, preproste in luksuriozne.

PAZITE na ime in številko, jasno zapisano na tabli trgovine. Prevzema tudi poprave in naročila po meri.

Najvišje cene plačujem za**KOŽE**

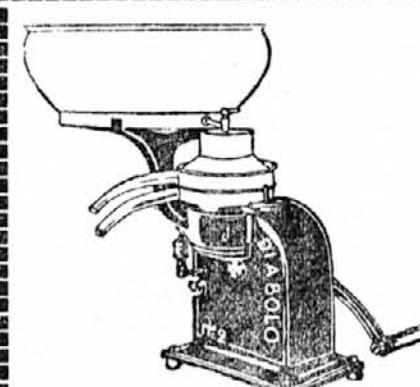
Kun - Zlatic - Lisic - Dihurjev - Vider - Jazbecev - Mačk - Veveric - Krto - Divjh in domačih zajcev itd. itd.

Skobci za lisice in kune vedno na razpolago.

D. WINDSPACH - TRST

Via Cesare Battisti 10, II. nad., vrata 16 — Telefon int. 68-81.

:: Sprejemajo se pošiljave po pošti. ::

Pojasnila prebivalcem goriške pokrajine dajejo zastopniki tvrdke

Temeljita izraba mleka doma, v mlekarni in na planini je mogoča edino s pomočjo posnemalnika

„DIABOLO“

ki je prvorosten švedski svetovni izdelek, trpežen in preprost.

Plačuje se lahko v obrokih.

Večletno jamstvo tovarne. Krajevni zastopniki se iščejo. Ceniki in katalogi so brezplačno na razpolago.

KNUT JONSON, BOLZANO

Vittorio Jonson - Gorica, Via Contavalle 4-II.
in Josip Kovačič, trgovina, Idrija pri Bači 94.

Čevljarnica FORCESSIN

odlikovana v Parizu in Genovi 1924.
z veliko premijo, diplome in zlato svinčno

Trst — via Caprin 5 pri Sv. Jakobu — Trst

Mihel: Ti Jaka pa imaš zmerom elegantne čevlje. Kje neki jemlješ denar?

Jakec: Jaz kupujem pri Forcessinu, pa še manj potrošim sem bolje obut ko ti.

Mihel: Grem pa še Jaz videt za en par k Forcessinu.

Jakec: Le pojdi, boš videl kako boš zadovoljen.

(Dalje prihodnjite.)

DROBIŽ.

Prvo dejanje, 1. prizor: orožnik.

V Selztalu v Avstriji je bila napovedana predstava dunajskih prvorstnih igralcev. Mnoge izmed njih so plakati označili za bivše dvorne igralce. Mesteče je smatralo ta obisk za posebno čast in je pokupil vse vstopnice. Začetek pa se je kljub popolni razprodaji odlašal in odlašal. Namesto znamenitih igralcev se je končno prikazal na odroruorožnik in povedal strmečemu občinstvu, da se predstava ne bo vršila, ker je policija ravnokar zaprla ravnateljico igralske družbe. Babnico je iskal že več sodišč par mesecev, ker so ji dokazali najrazličnejše goljufije. Preteklo leto je bila izdana za njo radiativne celo tiralica. V Selztalu jo je spoznal neki orožnik, ko je bila že našminkana in pripravljena za nastop, ter jo enostavno zaprl.

Modri plin.

Zeppelinov veliki zračnoplov, ki je šel nedavno v Ameriko, ne goni svojih motorjev z bencinom: za gorivo rabi modri plin, »Blaugas«. Kako je ta plin narejen, Nemci niso še izdali. Sodi se, da je to etilenski plin (Aethylen, kemično C_2H_2). Vsekakor je modri plin velika prednost za motorje v zraku, ker je dosti lažji od bencina; etilen ima približno težo zraka, torej z lastno težo svobodno visi v zraku. Če vzamemo etilena 1.25 kg, znaša njegova gorilna vrednost 14.300 topločnih enot, če pa vzamemo 1.25 kg bencola, dobimo samo 12.500 topločnih enot. Z boljšim kurivom je Zeppelinu breme olajšano za 10%.

Ribiška šola v Trstu.

Malokomu bo znano, da bi imeli ribiči kako posebno šolo za svoj poklic. V celi Italiji biva ena sama takšna, in sicer v Trstu. Letos je začela s poukom 13. oktobra v dveh razredih. Dela se na to, da bo šola prišteta po novi reformi k poklicnemu (strokovnemu) šolskemu sistemu. Zraven te redne šole — sedež v ulici S. Giorgio 6 — naj bi se prirejali strokovni tečaji in večerni pouk po ribiških mestih Miljah, Tržiču Gradežu.

Potovalno praznoverje.

Poprečna gospoda rada govori, da nič ne veruje. Vendar veruje tisoč prizmodarij. Zlasti če gre po svetu, se obda s praznoverjem. Tako so prepričani, da se v petek ne sme odpotovati, ker je »nesrečen« dan. Vedi Bog, zakaj. Taki tudi ne morejo zapustiti hotelov, če steče pred njimi kaka črna mačka, ali pa srečajo kakega meniha. Velik odstotek ženskega sveta ne gre na potovanje, ne da bi preje vprašal čaravnico, če se bo kaj zgodilo. Gotove ženske imajo navado, da vprašajo, katero kopališče je dobro zanje, oziroma, ali smejo zaupati možu, ki med tem časom ostane doma. Prerokinja mora odgovarjati na vprašanja po sreči, po železniških nesrečah in svetovati, kaj naj vzamejo s seboj. V modo so prišle opice, katere vzame ženski svet na pot. Nekateri zelo gledajo na številke. Zlasti je nesrečna številka 13. Večina hotelov je morala to številko odpraviti. Mnogo pa jih je, ki hočejo spati ravno na številki 7, ali na kaki drugi dočleni številki.

Žrtve zračne vožnje.

V Ameriki se močno razvija letalstvo in z njim nesreča. L. 1927. je bilo v civilnem letalstvu 200 nesreč, pri tem 164 mrtvih in 149 ranjenih oseb. V prvi polovici leta pa je bilo že kar 390 nesreč in pri tem 153 oseb mrtvih, 270 pa ranjenih. L. 1927. se je popolnoma razbilo 164 civilnih aeroplakov, v letošnjih prvih 6 mesecih pa že 172. Na ministerstvu sodijo, da so mnogih nesreč krivi prednini piloti.

Dvakrat stup.

V Ameriki veliko ljudi umrje vsled zstrupljenja s slabimi alkoholnimi pijačami. Skoro vsi kontrabantarji so po živinskem pohlepni na dobiček in docela brezvestni; alkoholne pijače pripravljajo s strupenimi sredstvi, zlasti z denaturiranim spiritom. Denaturirani spirit skušajo popraviti z drugimi strupi, celo

z živosrebrnimi preparati; tak alkohol je še vedno strupen. Pravijo tudi, da se marsikje kuha žganje na tajno iz gnilega sadja in gnile zelenjave. Vse to žganje se prodaja po bajnih cenah v skrivnih lokalih.

Divjaški plesi pojenjujejo.

Na Dunaju se je pred kratkim vršil mednarodni kongres plesnih učiteljev. Gospodje so bili mnenja, da so eksotični — zamorski, indijanski in drugi divjaški plesi — že prekoračili svoj višek, da pa bodo vseeno tudi letos še prevladovali na evropskih plesiščih. Vsekakor se plesni učitelji trudijo — tako so naglašali na kongresu — da bi te plese vsaj malo kultivirali, kar pa naravi teh plesov samih nasprotuje in se ne da mnogo doseči. Poleg dosedanjih plesov uvedejo nanovo dva evropska narodna plesa — špansko »Taragano« in poljsko »Polonio«, ki sta pa mednarodno prikajena. Na vsak način se zdi, da se Evropa v plesu polagoma vrača sama k sebi.

Velesejem za pse.

V Apoldi na Nemškem imajo od davnega semenj, ki je edin svoje vrste na svetu — pasji semenj. To ni slučajno, marveč so tam doma najboljši nemški pasjerejci. A nemški lovski psi so sloveli že v srednjem veku, saj je Karel Veliki med drugimi darovi poslal Harunu al Rašidu tudi več lovskih psov. Semenj se vrši v prvih dneh oktobra; pred vojno je prihajalo mnogo tujih obiskovalcev, posebno Američanov, Belgijcev in Francuzov; sedaj se sestajajo na njem pasjerejci in loveci iz vseh delov Nemčije. Psi so privedejo na tisoče vseh vrst in pasem, Apoldski pasjerejci so med drugim vzredili nemškega ovčarskega psa. Za časa svetovne vojne so dali vojski na razpolago dvesto psov za zdravstveno in stražno službo.

Minister zidar.

Britanski zakladni kancler (finančni minister) Churchill je zadnje mesece o prostem času delal kot zidar. Sedaj ga je strokovna organizacija zidarskih delavcev sprejela za rednega člena.

Restavracie brez točajev.

Na Dunaju se vedno bolj množe restavracije in zajtrkovalnice, kjer ne strežejo ljudje, marveč avtomati, to se pravi, vsak si mora streči sam. Tu je vsega v izobilju: razne mesnine, klobase, kavijar, sir, kruh, pecivo, pivo, vino in brezalkoholne pijače. Treba je samo da vrše v avtomat pravi novec, pa se takoj prikaže določena porcija jestvin ali mera pijače. Za nadzorstvo je navzoč natakar, ki gre na roko nepočakanim ali nerodnim ljudem in ki pazi na dolgorstne. Vsak, kdor pride, si more ne mudoma postreči, sesti za mizo, pojesti in oditi, ne da bi bil odvisen od dobre ali zle volje strežnega objekta in ne da bi bil vezan na kake posebnosti.

Skrivnostna spremjevalka.

Po londonskih ulicah hodi v zadnjem času mlad mož v spremstvu starejše ženske. Par vzbuja pozornost, ker je ženska nekam nemoderno oblečena. Druga posebnega pa na njima ni opaziti. Ker je ženska očvidno že v letih, se nikomur ne zdi čudno, da jo mladi mož z veliko skrbnostjo vodi posebno tedaj, kadar prekoračita cesto. Nekega dne so londonski listi prinesli fotografijo tega para in popis. Kdo sta? Avtomatična ženska in njen iznajditelj! Ženski stroj more hoditi, premikati roke in obračati glavo na desno in levo, kakor bi govoril. Mladi mož nosi na teh sprehodih pri sebi majhen enostaven stroj, ki čudni ženski stvor nadzira in mu določa korake in gibe. Izdajdba je skrivnost, ki je iznajditelj še ni odkril. Le toliko pravi, da so ti izprehodi zanj izredno naporni in mučni.

Bom že pokazal.

Ko se je rokoborec Tunney ženil v Rimu, so ga noč in dan oblegali časniki, skoraj vse v počitkih, radovedneži in fotografi. Na vse načine je moral bežati pred njimi. Nekoč so prišli neki športniki v velikem številu pred hotel, vplili živijo in hoteli, da se Tunney pokaze. Ko le ni

bilo miru, je poslal svojega menažerja dol in naročil, naj jim pove, da naj se takoj razidejo, drugače pride sam rokoborec, da jih razlovi. Na to povabilo so jo urnih krač odkurili.

Tujski promet v Italiji.

Rimska agencija objavlja statistiko o tujskem prometu. L. 1926. je prišlo v Italijo 800.000, l. 1927. pa 900.000 tujcev, ki so pustili v deželi 2 in pol, oziroma 3 in pol milijarde lir.

MALI OGLASI

VELIKA ZALOGA papirja, papirnatih vrečic. Uvoz in Izvoz na vse kraje Po ugodnih cenah. Tvrđka Gastone Dolinar, Trst - Via Ugo Polonio 5.

PEČENKO FERDINAND - TRST, Scala Belvedere 1, priporoča svojo staroznano žganjarijo. Ima na razpolago najboljše likerje in vina.

VRATARJA penzionista, stalnega delavca ali zakonca sama, se brezplačno sprejme. — Ponudbe v italijanskem jeziku na upravo »Mal. lista«.

Donda-Klampferer.

SPANSKA SLOVница cena Lir 15.— vezana Lir 18.— se dobiva v knjigarni-papirnici Štoka — Trst, via Milano 37. Pismena naročila se izvršujejo le proti predplačilu Lir 15.80, za vezano Lir 19.

Slovenske knjige!

Največja zaloga slovenskih knjig! Vse najnovješte slovenske knjige so takoj v naši zalogi. — Imamo tudi bogato izbiro italijanskih in nemških knjig. — Posebej priporočamo slovenske molitvenike, ki so izšli v 40. vezavah.

Katoliška knjigarna v Gorici,
Via Carducci 2.

Zima se bliža

Vsaka gospodinja, aka je varčna, bo nakupovala v trgovini

„All' Economia Famigliare“ v TRSTU na trgu Ponterosso št. 5.

Fuštanj od L 1.90 n.

» za srajce 3.50 »

» na dva lica 5.50 »

Zanet (baržun) 6.90 »

Blago za površnike 12. — »

» čista volna 36. — »

Površniki, narejeni, čista volna 160. — »

Volnena mušla 10.50 »

Platno Madonna 2.20 »

» za rjuhe 4.90 »

Jajčna kožica (pelle ovo) 2.90 »

Brisače 1.90 »

Popelin za srajcke 4.50 »

Zepni robci, veliki, obrobljeni 0.85 »

Baršč, barvan, za perilo 3.90 »

Namizna oprava, za 6 oseb 23.50 »

Volnene male, debele 17.50 »

Bombažne nogavice; sukanec (nit);

maje za moške, ženske, otroke; ogrinjače, šali itd.

Gовори се tudi slovensko.

Dr. Delneri Gilberto

v GORICI

— Zdravnik — za očesne bolezni in predpisovanje očal.

Sprejema vsak dan od 11-12 in od 3-4

Corso Verdi 28.

Gostilna „ALLE CORRIERE“ via Romagna 4 (zrazen kavarne „Fabris“)

Domača kuhinja in domača vina - Najboljša postrežba - Zbirališče ljudi z dežele in postajališče korijer na vse kraje - Priporočata se vdana STRANCAR in PERIC.

„LA BLOCCHISTA TESSILE“

TRST, Via Madonnina št. 8

pošlje na zahtevo v poštnem paketu vsakteri predmet po že znanih katastrofalnih cenah, in sicer zato, da more zadovoljiti odjemalce, kateri ne morejo sami k nam, in da ugodimo vedno številnejšim zahtevam istih.

„LA BLOCCHISTA TESSILE“ samo v ulici Madonnina 8 - TRST

Kmetovalci!

Ne dajte se pregovoriti od nikogar ter ne kupite nobenega posnemalnika, predno si ne ogledate mojih posnemalnikov znamke »ROTH«, ki so izvrstne kakovosti z večletnim jamstvom in so kljub temu veliko cenejši kakor vse druge. Prodajam jih tudi po istih cenah na obroke. Zahtevajte torej ne mudoma ilustrirani cenik, ki se pošlje takoj in brezplačno.

Agronom Just Ušaj, zastopnik tovarne mlekarstva Roth v Stutgartu na Nemškem, GORICA, Piazza Vittoria N. 4.

V dobro znani zalogi suknja, blaga za obleke, narejenih oblek za moške in dečke

„Alle Grandi Fabbriche“

TRST, Corso Garibaldi 10, Telef. 79-35

je vsled vedno novih pošiljatev zmeraj popolna zaloga vsakega oblačila po čisto tovarniških cenah - Nekaj primerov:

Zimske obleke, gotove iz volnenega blaga, za moške . . od L. 145.— naprej

Isto za dečke 78.—

Kostumi iz volnenega blaga, športni in mornarski za otroke 36.—

Zimski raglan, volneno blago na dvojno lice, za moške 88.—

Isto za dečke 72.—

Zimski paletots, suknjeni, skozi podloženi, za moške 110.—

Površniki iz gabardena, za moške 145.—

Isto iz angleškega blaga z martingalo 170.—

Dežni plašči iz gumija, za moške 98.—

Jopiči iz volnenega blaga, za moške 58.—

Hlače 26.—

Iz okolice Kozine.

(Gospodarski dopis)

Tod okrog Kozine smo povečini majhni kmetje. Njiv imamo po 4-5-8 tisoč m². Sena pridelamo 50-60-120 meterskih stotov. Vzemimo srednjo mero 6000 m² in pridelek sena 90 stotov. Ob dobri letini bi mogli računati vrednost poljskega pridelka 50 stotink na m², torej 3000 lir, pridelek sena na 1800 lir (dopisnik nastavlja ceno 20 L za stot, o. ur.). Skupaj bi to zneslo 4800 L. Toda letos je bil poljski pridelek tako slab, do moremo jemati vpoštev le žito, kar bi bilo 5 stotov po 140 L, t. j. 700 L. Letošnja vrednost pridelka bi bila torej 1800 + 700 L = 2500 L. Od tega naj zdaj živi kmet z družino in živino ter vsemi dajatvami.

Kaj je z živino. Štejem, da imamo po 4 krave. Od teh dajejo 3 mleko: Kakor jih mi krmimo, daje krava letno 700 l mleka; vse tri torej 2100 l; računano po 90 stotink, je vredno 1890 L, torej približno vrednost sena.

Kaj pa s prašičerejo? Plemenske živine tu ne gojimo. Prašiče kupujemo, kadar so najbolj dragi: v marcu, aprili in maju; zakoljemo jih v novembru ali decembru. V tem času napravi žival morda 60 kg. Mlad prašič stane 120 L, cepljenje proti rdečici 7 L, občinski davek 10 L, dacija 28 L, potni stroški 15 L. Če pokrmiš prašiču stot žita, vreden 120 L, in 2 stota krompirja, vrednega 100 L, te stane 400 L brez vrednosti zelenjave in tvojega dela. Če ima prašič 60 kg, te stane meso po 6.60 L. Ako ga daš mesarju, ti ga plača po 6. Zdaj dodenimo k temu še to, da mnogo prašičev pogine: tedaj imamo račun, ki kaže zgubo.

Letos smo torej v takem položaju, da ne moremo s pridelkom in prirejo shajati. Prisiljeni smo delati doig za vsakdanji živež. Mnogo upanja stavimo v razpisana javna dela.

GOSPODARSTVO.

Nauk za jesenski čas.

Nekatere vrste umetnih gnojil se le polagoma razkrajajo v zemlji, vsled tega ne učinkujejo tako hitro in vidno kakor tista, ki so lahko raztopna v vodi. Med prve spadajo Tomaževa žlindra, kostne moke, rožena moka (izvrstno gnojilo za vingrade), kajnit in apnov dušik. Te vrste gnojil trosimo toraj z največjim uspehom jeseni, ker imajo čez zimo čas, se razkrojiti v zemlji in se spremeniti v tisto obliko, ki je rastlinam spomladji, ko začnejo poganjati, najbolj prikladna. Sedaj jeseni, ko imamo tako ugodno vreme, bi moral vsak kmet pognojiti svoje travnike s Tomažovo žlindro ali kostno vinogradnik pa svoj vinograd z roženo moko, Tomasovo žlindro in kalijevu soljo.

Trgovska pogajanja. Med Avstrijo in Nemčijo so se vršila pogajanja za trgovsko pogodbo. Pred kratkim pa so se pogajanja prekinila, ker baje Avstrija stavi težke pogoje. — Tudi med Jugoslavijo in Češko republiko še ni prišlo do trgovinskega sporazuma. Čehi zahtevajo veliko protost za svojo industrijo, ne marajo pa dati prostosti jugoslovenskim izvoznikom pridelkov.

Dunajske banke imajo zdaj zelo zmanjšan promet v primeri s prvimi vojnimi leti. Bankverein je sklenil odpustiti iz službe 200 oseb, Bodenkredit 60 oseb, Kreditanstalt 90 oseb.

Brezposelnost na Angleškem. Vkljub znanemu angleškemu bogastvu je vendar tam gori veliko ljudi brez dela. Na 1. oktobra so jih šteli na 1,336.400.

Austrijske železnice bodo zvišale vožnjo za osebe za 14%, blagovni tarif pa za 10%.

Vino v Banatu. Letina v Banatu je srednje dobra po množini, po kakovosti pa zelo dobra. Mošt se izvaža v Avstrijo, na Češko in Francosko. Plačuje se dobro blago po 1.70 do 2.30 Din liter, slabše po 1.30 do 1.60 Din.

Pomanjkanje vagonov. V Jugoslaviji vsled obilnega jesenskega izvoza manjka vagonov. V Trbovljah in Hrastniku so morali delo ustaviti, ker ni vagonov za odvoz premoga. Treba je vsak dan 400 vagonov. Zdaj je začasno 2500 delavcev brez dela.

Mošt. - V Kaštelirju v Istri se je prodajal beli mošt po 170 L hl.

Plovstvo. Na Sušaku se je ustanovila nova plovitvena družba «Slobodna Plovidba».

Borza 24. X. 31/2% renta 71.50, konsolidirani in liktorski drž. dolg 83.—, beneške obligacije 75.25. Zlato 368.29.

Po čem je lira?

Dne 25. oktobra si dal ali dobni:

Za 100 dinarjev	33.40 L
» 100 franc. frankov	74.55 »
» 100 švicarskih fr.	368. — »
» 100 nemških mark	453. — »
» 100 avstr. šilingov	270. — »
» 1 dolar	18.90 »
» 1 funt	92.30 »

Tajništvo in naša pošta.

Rakitnik. Vaša zadeva ni osamljena. V istem položaju se nahaja več vasi na Goriškem. Ker so zemljo zasegle prefekture po nalogu vojaških oblastev, boste tudi odškodnino prejeli potom prefekture. Torej ni potrebno, da se obrnete načavnost v Rim. Svoj čas se je za zadevo zanimal poslanec Besednjak.

Vojna pokojnina. (K. F. Podbrdo). Rok za vlaganje prošenj za vojno pokojnino je potekel 1. oktobra 1926., torej pred dvemi leti! Morda so prizadeti vložili prej prošnjo?

Samsa Martin, Prelože 21. Rekierz je dospel na Corte dei Conti 3. februar 1928 in nosi št. 43322, že 28. junija 1928. je bilo zagotovljeno, da bo kmalu rešen.

Zadnik Josip, Vel. Loče 10. Ako ste poslali vse zahtevane dokumente v Rim, je zaenkrat vse v redu. Zdaj morate počakati, da pride vaša prošnja na vrsto.

Vrhpolje. Pesem ni ravno slaba, toda priobčiti je ne kaže.

Celje. Pesmica vsebuje premalo zajemljivega.

Kobarid. Hvala za prispevke. Glede jezikovne reforme v molitvah pa žal ne moremo mi dajati iniciative, dasi se z vami strinjam. Stvar bi mogli uspešno povzeti le strokovni listi.

Loterijske številke.

20. oktobra 1928.

BARI	53	36	54	1	60
FIRENZE	21	44	59	18	69
MILANO	28	68	39	13	59
NAPOLI	6	78	83	47	10
PALERMO	89	7	90	52	63
ROMA	49	5	81	33	43
TORINO	60	82	23	65	9
VENEZIA	22	16	70	36	49

Tipografija FRATELLI MOSETTI - Trieste.

Izšla je PAJČEVINA

Roman v štirih delih

Spisala V. J. Križanovska

Prevedel Ivan Vouk

Cena L. 10 po pošti L. 11.50

Dobiva se v tiskarni „Edinost“
Trst via S. Francesco 20.

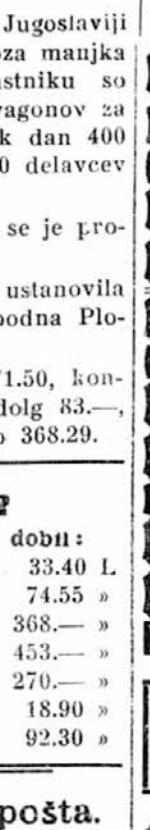
JAKOB ŠULIGOJ

urar in zlator

GORICA - Via Carducci štev 19.

Velika izbera švicarskih točnih ur
znamke ALPINO* in drugih, ter zlatih,
srebrnih in optičnih predmetov.

:- CENE ZMERNE. :-

Trgovina narejenih oblek in konfekcij

DAVIDE CAVALIERO

TRST - Corso Garibaldi 5, Tel. 79-32

(prejšnja Barijera)

Bogata izbera oblek, površnikov, paltotov, nepremičljivih plaščev, jopičev, podloge iz kamelne dlake, trench coats in gabardines za može, mladeniče in otroke.

Blago na mero, domače in tuje proizvodnje.

- Specialiteta v plavih in črnih oblekah -

Krojačnica I. reda.

Gовори se slovensko

Zmerne cene. — Cene konkurenčne.

Primarij

Dott. D'OSVALDO

GORICA

Specijalist za —

— očesne bolezni —

se je preselil

v ulico Dante 10

Sprejema od 10-12 in od 3-4.

ZDRAVNIK

Dr. FRAN GRUDEN

ordinira v TRSTU

Via S. Lazzaro 23 II n.

(zraven kavarne Roma)

od 10 in pol predp. do 13

V NABREŽINI ord. samo popoldne
od 14 do 18 (na lastnem domu.)

Jakob Bevc

urar in zlator

T R S T

se je preselil

v

Campo S. Giacomo št. 18.

Velika zaloga mrvjaških predmetov.

Kompletne pogrebne opreme:

I. razreda od 300 lir naprej

II. " " 200 " "

III. " " 100 " "

pogrebi otrok od 25 lir naprej.

I. SAKSIDA - DORNBERG 3.

ZLATARNA Albert Povh

TRST, via Mazzini št. 46

kupuje krone po 146

Propravlja in prodaja zlatenino

in pri vseh podeželskih trgovcih.

Čevlji delani

samo na roko.

Tvrdka znana

po vseh podeželskih sejmih.

Najboljše čevlje ima v Trstu v zalogi

Matija Pahor

Trst - Via Arcata 19 - Trst

:- LASTNA IZDELovalnica :-

Pahor je na sejmu:

8. v Podgradu,

10. v Št. Petru n.K.

12. v Sežani

13. v Labinu Istra,

16. v Trnov.-Bistr.